

De vakbekwaamheid en nascholing van professionele bestuurders

---

Isabelle De Maegt
Hoofd Informatiedienst FEBETRA

30 september 2009

FEBETRA

- Federatie van Belgische transporteurs en logistieke dienstverleners
- Patronale organisatie
- Individuele en sectorale beroepsverdediging

Europees kader

Richtlijn 2003/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2003 betreffende de vakbekwaamheid en de opleiding en nascholing van bestuurders van bepaalde voor goederen- en personenvervoer over de weg bestemde voertuigen

Richtlijn 2003/15/EG

Basisfilosofie: verbeteren van de kwaliteit van professionele bestuurders

Waarom?

- verkeersveiligheid
- veiligheid van de bestuurder
- gelijke mededingingsvoorwaarden
- tewerkstelling in de sector

Richtlijn 2003/15/EG

Voor wie?

Professionele bestuurders van de categorie C, C+E, D, D+E en de subcategorie C1, C1+E, D1, D1+E (voor vrijstellingen zie KB)

Richtlijn 2003/15/EG

Vakbekwaam is de bestuurder die:

- geslaagd is voor het examen basiskwalificatie of ervan vrijgesteld is
- **EN** voldoet aan de bepalingen inzake nascholing

Richtlijn 2003/15/EG

- Basiskwalificatie vakbekwaamheid
  - ofwel verplichte opleiding én examen
  - ofwel enkel examen
- Nascholing
  - 35 uur

Richtlijn 2003/15/EG

Basiskwalificatie vakbekwaamheid

- voor het **personenvervoer** (D, D+E, D1, D1+E) vanaf 10 september **2008**
- voor het **goederenvervoer** (C, C+E, C1, C1+E) vanaf 10 september **2009**

Nationale wetgeving

Koninklijk Besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C, C+E, D, D+E en de subcategorieën C1, C1+E, D1, D1+E

Vrijstellingen vakbekwaamheid (1)

Art. 4 (o.a.)

- bestuurders van voertuigen met een toegelaten maximumsnelheid van ten hoogste 45 km/h
- bestuurders van voertuigen in gebruik bij of onder controle van de strijdkrachten, de burgerbescherming, de brandweer en de diensten verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde
- bestuurders van voertuigen die op de weg worden getest i.v.m. technische verbeteringen, reparatie, onderhoud, en nieuwe of omgebouwde voertuigen die nog niet in het verkeer zijn gebracht

Vrijstellingen vakbekwaamheid (2)

- bestuurders van voertuigen die worden gebruikt bij noodtoestanden of worden ingezet voor reddingsoperaties
- bestuurders van voertuigen die worden gebruikt voor niet-commercieel goederen- en personenvervoer voor privé-doeleinden

Vrijstellingen vakbekwaamheid (3)

- Bestuurders
  - van voertuigen of combinaties van voertuigen met een MTM van max. 7,5t
  - die worden gebruikt voor het vervoer van materiaal, apparatuur of machines
  - die de bestuurder voor zijn werk nodig heeft en op voorwaarde dat dit vervoer niet de voornaamste activiteit van de bestuurder is

Basiskwalificatie vakbekwaamheid

- basiskwalificatie vakbekwaamheid: enkel examen verplicht, voorafgaande opleiding is facultatief
- Minimumleeftijd: 18 jaar
- om te slagen voor examen basiskwalificatie: 80%
- mogelijkheid tot combinatie rijbewijsexamens en examens vakbekwaamheid
- geldig voor 5 jaar

Basiskwalificatie vakbekwaamheid

Toepassingsgebied

- EU-onderdanen met gewone verblijfplaats in België
- Onderdanen van een derde land die in dienst zijn of werken voor een in België gevestigde onderneming of met een Belgische werkvergunning

Basiskwalificatie vakbekwaamheid

Vrijstellingen basiskwalificatie:

- houders van een getuigschrift van basiskwalificatie van een andere Lidstaat
- bestuurders met “verworven rechten”, m.n. houders van een rijbewijs groep C (C, C+E, C1, C1+E) afgegeven voor 09/09/2009 (voor personenvervoer 09/09/2008)

Basiskwalificatie vakbekwaamheid

Examen theorie basiskwalificatie:

- 100 schriftelijke vragen – 100 minuten
(gecombineerd: 50 vragen rijbewijs + 50 vragen vakbekwaamheid)
- 8 casestudy's – 80 minuten
- mondelinge proef: 10 vragen – 60 minuten

Basiskwalificatie vakbekwaamheid

Praktijkexamen basiskwalificatie:

- rijtest op de openbare weg – 90 minuten
- praktische test van minstens 30 minuten waarin de onderwerpen van het theoretisch examen behandeld worden
- bij gecombineerd examen nog een bijkomende proef, de zogenaamde “manoeuvres”

Basiskwalificatie vakbekwaamheid

Onderwerpen examens basiskwalificatie:

- rationeel rijden op basis van de veiligheidsvoorschriften (o.a. kennis van de technische kenmerken en werking van de veiligheidsvoorzieningen, optimaliseren van brandstofgebruik, verdeling van de lading, ...)
- reglementering goederenvervoer (o.a. rij- en rusttijden, rechten en plichten inzake vakbekwaamheid, vervoerdocumenten, ...)
- gezondheid, verkeers- en milieuveiligheid, dienstverlening logistiek (o.a. gevaren van het verkeer, arbeidsongevallen, preventie criminaliteit, vervoer van illegalen, voorkomen fysieke risico's, ...)

Nascholing

Nascholing = volgen van een erkende opleidingsmodule in een erkend opleidingscentrum (lijst te raadplegen op site FOD Mobiliteit en Vervoer)

Nascholing

- 35 uur, te volgen over een periode van vijf jaar voor het verlengen van de vakbekwaamheid
- Modules van 7 uur
- Uiterlijk 10/09/2016

Nascholing

Toepassingsgebied

- bestuurders (EU of derde land) met gewone verblijfplaats in België en die hier werken, moeten de nascholing in België volgen
- bestuurders (EU of derde land) met gewone verblijfplaats in België of die in België werken, kunnen de nascholing in België volgen
- bestuurders (EU of derde land) met gewone verblijfplaats in een andere lidstaat of die werken in een andere lidstaat, kunnen in die lidstaat de nascholing volgen

Nascholing

Toepassingsgebied - voorbeelden

- Duitse chauffeur woont en werkt in België: moet de nascholing in België volgen
- Belgische chauffeur woont in België en werkt in Nederland: nascholing volgen of in België of in Nederland
- Belgische chauffeur woont in Nederland en werkt in Duitsland: nascholing volgen of in Nederland of in Duitsland

Onderwerpen nascholing

1. Rationeel rijden / veiligheidsvoorschriften
  - 1.1. kenmerken van de krachtoverbrenging met het oog op een optimaal gebruik (koppelkrommen, optimaal gebruiksbereik toerenteller, ...)
  - 1.2. technische kenmerken en de werking van de veiligheidsvoorzieningen teneinde het voertuig onder controle te houden, de slijtage te beperken en disfuncties te voorkomen (gebruik van remmen en retarders, vinden van beste versnelling, ...)
  - 1.3. optimalisatie van het brandstofverbruik

Onderwerpen nascholing

- 1.4. lading vervoeren met inachtneming van voorschriften inzake veiligheid en goed gebruik van het voertuig (stabiliteit van het voertuig en zwaartepunt, berekening van het nuttige volume, gevolgen van overbelasting op de assen, voornaamste categorieën goederen die moeten worden vastgezet, gebruik van spanriemen, gebruik van laad- en losmachines, ...)

Onderwerpen nascholing

2. Toepassing van de voorschriften

- 2.1. sociaal klimaat en de reglementering van het wegvervoer (rij- en rusttijden, geldende maximum werktijden, rechten en plichten van de bestuurders inzake basiskwalificatie en nascholing, ...)
- 2.2. regelgeving goederenvervoer (transportvergunning, opstelling van vrachtbrief, grensoverschrijdingen, speciale vervoerdocumenten, ...)

Onderwerpen nascholing

3. Gezondheid, verkeers- en milieuveiligheid, dienstverlening, logistiek
  - 3.1. gevaren van het verkeer en arbeidsongevallen (soorten arbeidsongevallen, gevolgen van ongevallen, ...)
  - 3.2. criminaliteit en vervoer van illegale immigranten (preventieve maatregelen, checklist, verantwoordelijkheid, ...)
  - 3.3. fysieke risico's (ergonomische principes, persoonlijke beschermingsmiddelen, ...)

Onderwerpen nascholing

- 3.4. belang van fysieke en mentale gezondheid (evenwichtige voeding, effecten van alcohol en drugs, effecten van vermoeidheid en stress, ...)
- 3.5. beoordeling noodsituaties (inschatting situatie, hulpdiensten waarschuwen, hulp verlenen aan gewonden, reactie in geval van agressie, ...)
- 3.6. imago van een onderneming (gedrag van de bestuurder, taken van de bestuurder, organisatie van het werk, commerciële gevolgen van een geschil)

Onderwerpen nascholing

3.7. economisch klimaat van het goederenvervoer over de weg en de marktordening (gespecialiseerd vervoer, gecombineerd vervoer, verhouding tussen wegvervoer en de overige vervoerstakken, organisatie van de voornaamste soorten vervoersondernemingen, ...)

Bewijs van vakbekwaamheid

Communautaire code 95, gevolgd door de vervaldatum van het bewijs van vakbekwaamheid (vb. 95.09.09.2016)

- op het rijbewijs, achter de rijbewijscategorie waarvoor de vakbekwaamheid geldig is,
- het bestuurdersattest voor personen die goederenvervoer verrichten en die geen houder zijn van een Belgisch of Europees rijbewijs
- het daartoe bestemde certificaat voor personen die personenvervoer verrichten en geen houder zijn van een Belgisch of Europees rijbewijs

Erkenning opleidingscentra nascholing

- erkenning gebeurt door de FOD Mobiliteit en Vervoer, Directie Certificatie en Inspectie
- erkenning geldig voor 5 jaar
- om erkenning te vernieuwen moet nieuwe erkenningsaanvraag ingediend worden

Erkenningsvoorwaarden opleidingscentra

1. Beschikken over gepaste infrastructuur en pedagogisch materiaal
  1. lokaal voor administratie en onthaal
  2. lokaal voor theoretische lessen
  3. sanitaire voorzieningen
  4. lokalen mogen niet ingericht worden in een private woning of drankgelegenheid)

Erkenningsvoorwaarden opleidingscentra

---

2. binnen een termijn van 3 jaar na de erkenning een Qfor-, ISO- of CEDEO-certificaat of een EFQM-erkenning behalen
3. jaarlijks activiteitenverslag opstellen en overmaken aan FOD
4. modulair opgebouwd opleidingsprogramma aanbieden – elke module: 7 uur – elke opleidingsmodule moet ook erkend worden

Erkenningsvoorwaarden opleidingscentra

5. elke wijziging in het opleidingsprogramma moet voor goedkeuring worden meegedeeld aan de FOD
6. nascholing geven conform het goedgekeurde opleidingsprogramma
7. instructeurs moeten beschikken over afdoende professionele ervaring in de onderwezen materie en moeten didactisch en pedagogisch onderlegd zijn

Erkenningsvoorwaarden opleidingscentra

8. instructeurs van het praktijkgedeelte moeten minstens 7 jaar beschikken over het rijbewijs voor de betrokken (sub)categorie
9. binnen de 2 maanden na de inschrijving de opleiding organiseren, ongeacht het aantal inschrijvingen
10. beschikken over een directeur die het opleidingscentrum vertegenwoordigt en verantwoordelijk is voor de organisatie van de opleiding en de administratieve taken

Erkenningsvoorwaarden opleidingscentra

---

11. beschikken over minstens 1 computer met internetverbinding met het oog op de elektronische communicatie van de gegevens betreffende de georganiseerde nascholing en de deelnemers via een webapplicatie van de FOD

Erkenningsaanvraag

De aanvraag moet volgende info bevatten:

1. reeds genomen maatregelen voor het verkrijgen van Qfor-, ISO- of CEDEO-certificaat of EFQM-erkenning
2. De lijst van instructeurs alsook de identiteit van de directeur
3. Informatie over cursusruimten en lesmateriaal

Erkenningsaanvraag

---

4. de voorwaarden voor deelname aan de cursussen, o.m. het vereiste aantal deelnemers (indien een firma de nascholing wil voorbehouden aan haar eigen personeel, dient dit goed gespecificeerd te zijn!)
5. de informatie waaruit blijkt dat aan de erkenningsvoorwaarden is voldaan

Erkenningsaanvraag

De formulieren die gebruikt dienen te worden voor het indienen van een erkenningsaanvraag (6 formulieren) kunnen worden gedownload van de website <http://www.mobilit.fgov.be>

Vragen?

info@febeta.be

